

PRELIMINARII

Lucrarea *Dialectologie română. Studii și corpus de texte* își propune prezentarea și descrierea varietății lingvistice a dacoromânei actuale, pornind de la un corpus de texte dialectale (transcrise fonetic după sistemul cu semne diacritice, utilizat de *Atlasul Lingvistic Român*), realizat în cadrul Cercului de dialectologie și sociolingvistică de la Facultatea de Litere a Universității din Iași.

Demersurile noastre s-au desfășurat sub semnul unor obiective, cum ar fi dezvoltarea abilităților pentru realizarea anchetelor lingvistice, pentru transcrierea principalelor fenomene ce caracterizează limba vorbită în spațiu dialectal, dar și realizarea unei arhive și a unui corpus de texte de limbă vorbită. Pe lângă aprofundarea noțiunilor teoretice privitoare la metodele utilizate pentru culegerea materialului dialectal, la sistemul de transcriere fonetică, la strategiile utilizate în vederea obținerii cooperării subiectului vorbitor, discuțiile au fost concentrate, deseori, asupra problemelor ivite pe parcursul anchetei, soluțiilor care potențează șansele de reușită în prelevarea materialului lingvistic.

După cinci ani de muncă colectivă în cadrul acestui seminar, la care au participat cu multă răbdare și aplecare o parte a studenților facultății noastre (al căror nume le este menționat la sfârșitul textelor, alături de detaliile legate de subiectul vorbitor), o parte a cărții de față se concretizează într-un corpus de texte dialectale, editat de subsemnatul. Astfel, încercăm să oferim

cititorului o imagine de ansamblu asupra tabloului lingvistic al dacoromânei actuale, dar și asupra aspectelor etnografice și folclorice specifice satului românesc actual. Țin să le mulțumesc celor care au contribuit la înregistrarea și transcrierea textelor dialectale, celor care s-au aplecat, cu acribie, asupra temelor de discuție, asupra muncii de echipă, în vederea obținerii acestui produs final. Ceea ce rămîne, dincolo de pasiuni și voințe, este această frumoasă colecție de grai și suflet românești.

Studiile care premerg acest corpus au în vedere noțiuni metodologice privitoare la realizarea anchetei dialectale, prezentarea cu exemple concrete a raportului normă – variație în româna vorbită actuală și descrierea, din perspectivă diacronică și sincronică, a principalelor fenomene lingvistice consemnate în textele luate în discuție. Majoritar moldovenești, dar și din alte zone ale țării (Bistrița Năsăud, Satu Mare, Alba, Hunedoara, Covasna), textele dialectale, care reprezintă convorbiri tematice din 60 de puncte de anchetă, sînt menite să ofere o „radiografie” asupra graiurilor dacoromâne la început de secol XXI, actualizînd, în punctele anchetate, datele culese acum peste patru decenii pentru *NALR pe regiuni*. La descrierea fenomenelor fonetice, pe lîngă materialul lingvistic sistematizat din corpusul de față, am consemnat și exemple culese de subsemnatul în cadrul unor anchete recent realizate în Bucovina și în Țara Moșilor, încercînd astfel să întregim imaginea dialectală a graiurilor românești actuale.

Lucrarea ar putea fi utilă dialectologilor, folcloriștilor, studenților facultăților de Litere, cercetătorilor interesați de limba română vorbită sau de situația actuală a graiurilor românești.